

hverv foruden Landbruget bør paalignes paa Landet, og den Indvending, som det ærede Medlem idag har gjort, at dette vilde være noget Signende, som om man havde paalignet det privilegerede Hartkorn Hartkornsskat uden Erstatning, kan jeg paa ingen Maade godkjende. Det privilegerede Hartkorn eller Retten til at være fri for Skat paa det privilegerede Hartkorn var en erhvervet Eiendomsret. Her handler det om en Ret, som erhverves i forskellige Tiemed, og jeg vil indrømme, at det kunde være nødvendigt, dersom man vilde paaligne Driften, den borgerlige Kæring, Industrien, en lignende Skat som den, der nu svares af Agerbruget gennem Hartkornet, da at indrømme en Overgangsperiode. Ja, det kunde muligvis endogaa være det Rigtige at friggjøre enkelte nu bestaaende Indusivirksomheder, thi der kunde man muligvis sige, at de have en erhvervet Ret; men disse Grunde, som altsaa kunne nødvendiggjøre en Overgangstilstand, kunne efter min Overbevisning ikke forhindre, at der kunde paalignes for Fremtiden en saadan Skat, lige og jævnsides med Hartkornsskatten, paa de øvrige borgerlige Erhverv. Naar dette er sket, er der kun ved den personlige Skat en lille Forandring nødvendig efter min Overbevisning, og det er den, at man istedetfor den nu gjældende halvjaarlige Tillægslingning indfører en hjerdingaarlig. Derved vilde enhver Skatteyder, naar han flytter, blive ved at svare Skat, enten til den Kommune, hvor han har været ansat fra Begyndelsen af, eller den Kommune, som han tilflytter. Naar man vilde foranstalte disse tre Forandringer, eller Tillæg, vil jeg hellere falde det, til den nuværende Landkommunalbestatning, tror jeg, at enhver Prøve paa at opnaa mellemkommunal Bestatning vil vise sig at være overflødig. Hovedvanskelighederne ville være løste, men jeg tror, at den Opgave at give Bestemmelser for den mellemkommunale Bestatning er fuldstændig uløselig. Jeg tror, det har viist sig ved de tidligere Forslag, og det har viist sig særlig ved det nu foreliggende. Dette Forslag maa nemlig enhver praktisk Mand betragte som praktisk ubrugeligt. Jeg vil tillade mig at spørge mine ærede Kolleger her i dette Thing, de ærede Herrer, som selv sidde i Sogneraad og Amtsraad, navnlig i Sogneraad, om de holde det for muligt at gennemføre Bestemmelserne i dette Lovforslag i Kommunerne (Berg: Ja!) Det er ganske umuligt. Der er ingen Kræfter til det. Jeg veed ikke, om De har gjort det Samme, som jeg har gjort, men sæt Dem hen og prøv paa ved et enkelt Exempel at udføre en Mand's Skatteligning, og De vil da se, hvilke Undersøgelser der skulle anstilles,

hvilken Korrespondance der skal føres, og hvilket Arbejde der skal udføres. Læs Forslagets § 23, hvor der er ni Rubriker, der skulle udfyldes i Skatteligningen, og jeg spørger: Er der Folk i Landkommunerne, som kunne udføre det Arbejde? (Stemmer: Ja!) Jeg paaftaar nei. Lad os se! Jeg tror som sagt, at dette Lovforslag ikke kan føre til noget praktisk Resultat, og jeg haaber og ønsker, at man tager fat paa paa en anden Maade at udfylde de Huller, som findes i den nuværende Bestatningslovgivning.

Monrad: Den ærede Ordfører kan da nu ikke klage over, at der ikke ogsaa er faldet Ytringer, der gaa i nedsettende Retning; de Ytringer, der kom fra den sidste ærede Taler, vare da tilstrækkelig fordømmende. Jeg antager, at Forslaget er praktisk udførbart, naaget jeg dog ogsaa har noget Kjendskab til, hvorledes Forholdene stille sig. Jeg har været Formand i to Sogneraad paa Landet, saa jeg kender ogsaa af egen Erfaring, hvorledes Forholdene stille sig. Mange og store Ulemper ville. Heller ikke blive afhjulpede ved de af det ærede Medlem tilraadede Forslag; saaledes vil den Ulempe ikke blive afhjulpen, at en Mand ved ikke at bo i en Kommune bliver fritagen for Skat der efter Formue og Velighed. Heller ikke den Ulempe vilde hæves, at der kan anlægges en stor Fabrik i en Kommune, uden at denne Fabrik kan drages ind under Ligningen til Kommunens Udgifter, naaget den paafører Kommunen meget betydelige Udgifter. Med Hensyn til de Ytringer, der ere faldne, skal jeg indskrænke mig til nogle Punkter. For det Første er jeg bleven overrasket ved, at man har klaget over, at man her er gaaet Hartkornet for nær. Lovforslagets Tanke er netop at skulle hde Hartkornet en Lettelse. Det var Lovforslagets Tanke. De Herrer vide, hvorledes Skatterne paa Hartkornet stige Aar for Aar; det er jo godtgjort af et af de ærede Medlemmer her. Og det, at der sættes en Grændse for Hartkornsskattens Stigning, har jeg anset for at være en stor Fordel, der hdes Hartkornet. Naar det forholder sig saa, at Hartkornet har været i stadig Stigning, vil derhos den Omstændighed, at det Beløb, hvorefter det i Fremtiden skal svare Skat, ansættes efter de sidste fjorten Aar, i og for sig være en Medsættelse. Det har, som sagt, overrasket mig, at man har troet at være gaaet Hartkornet for nær. Smidlertid kan der jo være Anledning til at overveie, om man maasse skulde strække sig noget videre. Det fortjener Overveielse, om man ikke skulde tage et længere Aaremaal, som det ærede Medlem, der sidder